דְּלֹא סַיְימוּהָ קַמֵּיהּ – לא סיימו לספר לפניו שרבא חילק המעות לעניי הגויים, וסבר רבי אמי שחילקם לעניי ישראל.

עוד במעלת הצדקה: תַּנְיָא, אָמְרוּ עָלָיו עַל בְּנְיָמִין הַצַּדִּיק, שֶׁהָיָה מְמוּנֶּה עַל קוּפָּה שֶׁל צְדָקָה. פַּעַם אַחַת בָּאתָה אִשָּׁה לְפָנָיו בִּשְׁנֵי בַּצֹּרֶת, אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, פַּרְנְסֵנִי. אָמַר לָהּ, הָעֲבוֹדָה [–לשון שבועה] שֶׁאֵין בְּקוּפָּה שֶׁל צְדָקָה כְּלוּם. אָמְרָה לוֹ, רַבִּי, אִם אֵין אַתָּה מְפַרְנְסֵנִי, חֲרֵי אִשָּׁה זוֹ וְשִׁבְעָה בָּנֶיהָ מֵתִים. מִיד עָמַד בִּנְיָמִין וּפַרְנְסָהּ מִמְּעוֹת שֶׁלּוֹ. לְיָמִים – לְאַחַר זְמַן, חָלָה בִּנְיָמִין וְנָטָה לָמוּת. אָמְרוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אָמַרְתָּ – מִתּוֹרָתְךָ לְמַדְנוּ שׁ'כָּל הַמְקַיֵּים נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאִילּוּ קַיֵּים עוֹלָם מָלֵא', וּבִנְיָמִין הַצַּדִּיק שֶׁהֶחֱיָה אִשָּׁה וְשִׁבְעָה בָּנֶיהָ, וְכִי יָמוּת בְּשָׁנִים מוּעָטוֹת הַלָּלוּ. מִיָּד קָרְעוּ לוֹ גְּזַר דִּינוֹ. תָּנָא, הוֹסִיפוּ לוֹ עֶשְׂרִים וְשִׁתִּים שָׁנָה עַל שְׁנוֹתָיו.

מעשה נוסף העוסק במעלותיה של הצדקה: תָּנוּ רַבָּנָן, מַעֲשֶׂה בְּמוּנְבַּז הַמֶּלֶךְ שֶׁגָּזְבוּ אוֹצְרוֹתָיו וְאוֹצְרוֹת אֲבוֹתָיו – שחלקם לעניים בְּשְׁנֵי בַּצֹּרֶת. וְחָבְרוּ עָלָיו אֶחָיו וּבֵית אָבִיו וְאָמְרוּ לוֹ, אֲכוֹתֵיךְ גָּנְזוּ וְהוֹסִיפוּ עוד ממון עַל שֶׁל אֲבוֹתָם, וְאַתָּה מְבַזְבְּזָם. אָמַר לָהֶם, אֲבוֹתַי גָּנְזוּ לְמַטָּה וַאֲנִי גָּנַזְתִּי לְמַעְלָה שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים פה יב) 'אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף'. בשעה שאדם עושה בארץ 'אמת', כלומר צדקה, באותה שעה מביטה בו מהשמים זכות הצדקה שעשה, לשלם לו גמול.

ועוד הוסיף מונבז: אֲבוֹתַי גָּנְזוּ בארץ בְּמָקוֹם שֶׁהַיָּד שׁוֹלֶטֶת בּוֹ, וַאֲנִי גָּנַזְתִּי את זכות הצדקה בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הַיָּד שׁוֹלֶטֶת בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שם פט טו) 'צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ' – הצדקה שאדם עושה גנוזה תחת כסא הכבוד, שהוא מקום שאין כל יד שולטת בו.

ועוד הוסיף מונבז: אֲבוֹתַי גָּנְזוּ דָּבָר שֶׁאֵין עוֹשֶׂה פֵּרוֹת, וַאֲנִי גָּנַזְתִּי דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה פֵּרוֹת, שהצדקה היא מהדברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא. שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג י) 'אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב, כִּי פְרִי מַעַלְלֵיהֶם יֹאכֵלוּ', הרי שהצדיקים אוכלים פירות צדקתם בעולם הזה.

ועוד הוסיף מונבז: אֲבוֹתַי גָּנְזוּ [אוֹצְרוֹת] מָמוֹן, וַאֲנִי גָּנַזְתִּי אוֹצְרוֹת נְפָשׁוֹת שהחייתי כמה נפשות מישראל. שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יא ל) 'פְּרִי צַדִּיק עֵץ חַיִּים, וְלֹקֵחַ נְפָשׁוֹת חָכָם'. פירות הצדקה הם כעץ חיים בעולם הזה, ועושה הצדקה נחשב 'לקח נפשות', שכן בצדקתו הוא מחיה נפשות, והעושה כן הוא 'חכם'.

ועוד הוסיף מונבז: אֲבוֹתַי גָּנְזוּ לָאֲחֵרִים, וַאֲנִי גָּנַזְתִּי לְעַצְמִי שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כד יג) 'וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה, כל צדקה שאדם עושה, לעצמו הוא עושה, שיקבל עליה שכר.

ועוד הוסיף מונבז: אֲבוֹתַי גָּנְזוּ לָעוֹלָם הַזֶּה, וַאֲנִי גָּנַזְתִּי לָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נח ח) 'וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד ה' יַאַסְפֶךָ'. אם תלך לפניך זכות הצדקה, אזי בשעת מיתתך כבוד ה' יאספך מדין גיהנם.

שנינו במשנה: וְאִם קָנָה בָּהּ [–בעיר] בֵּית דִּירָה, חֲרֵי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר מיד, וחייב להשתתף עמם בהוצאות העיר.

מדייקת הגמרא: מַתְנִיתִין ששנינו 'קנה בה בית דירה', משמע שדווקא 'בית דירה', אך אם קנה פיסת קרקע כל שהוא אינו נחשב כאנשי העיר, וזה דִּלֹא כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, דְּתַנְיָא, רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר 'אִם קָנָה בָּהּ [–בעיר] קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא, חֲרֵי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר'.

שואלת הגמרא: וְהָא תַּנְיָא בברייתא אחרת, 'רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אִם קָנָה שָׁם קַרְקַע הֲרָאוּיָה לְבֵית דִּירָה חֲרֵי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר', הרי שלדעתו אינו נחשב כאנשי העיר רק בקרקע הראויה לבית דירה, ולא בקרקע כל שהוא. מתרצת הגמרא: תְּרֵי תַּנָּאֵי, וְאַיְּבָא דְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל – שתי הברייתות נשנו על ידי שני תנאים, שנחלקו בדעתו של רבן שמעון בן גמליאל בענין זה.

משנה

משנתינו דנה באיזה אופן יכול שותף לכפות על חברו לחלוק: אֵין השותפים חוֹלְקִין אֶת הֶחָצֵר, בעל כרחו של אחד מהם, עַד שֶׁיַּחֲצֶה בה אַרְבַּע אַמּוֹת על ארבע אמות מרובעות לְזֶה וְאַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה, כיון שבפחות מכך היא אינה ראויה לתשמישיה. וְלֹא – ואינם חולקים אֶת הַשָּׂדֶה, עַד שֶׁיַּחֲצֶה בָּהּ שטח הראוי לזריעת תִּשְׁעָה קַבִּין לְזֶה וְתִשְׁעָה קַבִּין לָזֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, עַד שֶׁיַּחֲצֶה בָּהּ תִּשְׁעָה חֲצָאֵי קַבִּין לְזֶה וְתִשְׁעָה חֲצָאֵי קַבִּין לָזֶה, אבל אם יש בה כשיעור הזה חולקים. וְלֹא – אין השותפים חולקים אֶת הַגִּנָּה – גינת ירק, עַד שֶׁיַּחֲצֶה בָּהּ שטח לזריעת חֲצִי קַב לְזֶה וַחֲצִי קַב לָזֶה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אפילו אין בה אלא בֵּית רוֹבַע – כדי זריעת רבע קב לכל אחד, חולקים. וְלֹא חולקים אֶת הַטְּרַקְלִין וְלֹא אֶת הַמְּזוֹן – מיני ארמונות, וְלֹא אֶת הַשּׁוֹבָךְ של יונים, וְלֹא אֶת הַבַּיִת – בגד, וְלֹא אֶת בֵּית הַמֶּרְחָץ, וְלֹא אֶת בֵּית הַבַּד – מקום צבירת הזיתים וסחיטתם, וְלֹא אֶת בֵּית הַשַּׁלְחִין – קרקע יבשה שאינה מסתפקת במי גשמים, עַד שֶׁיַּחֲצֶה בָּהֶן שיעור חשוב כְּדֵי לְזֶה וּכְדֵי לָזֶה. זֶה הַכְּלָל בענין חלוקת דברים אלו, כָּל שלאחר שֶׁיֵּחָלֵק וּשְׁמוֹ עָלָיו – עדין יקרא כפי שנקרא בשלמותו, חוֹלְקִין, וְאִם לָאו, אֵין חוֹלְקִין. אֵימָתַי – באיזה אופן אמרנו שאם אין בהם שיעור חשוב אינם חולקים, בְּזְמַן שֶׁאֵין שְׁנֵיהֶם רוֹצִים לחלוק, אלא רק אחד מהם. אֲבָל בִּזְמַן שֶׁשְּׁנֵיהֶם רוֹצִים, אֲפִילּוּ בְּפָחוֹת מִכָּאן יַחֲלוֹקוּ. וְכָתְבֵי הַקֹּדֶשׁ – תורה נביאים וכתובים, אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁנֵיהֶם רוֹצִים לחלוק לֹא יַחֲלוֹקוּ, לפי שגנאי לחותכם.

גמרא

אָמַר רַבִּי אַסִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁאָמְרוּ שאין חולקים את החצר עד שיהא בה כך לכל אחד, הן חוץ מִשֶּׁל פָּתָחִים – מלבד ארבע אמות שנוטל כל אחד בפתח ביתו לשם פריקת משאות. ואם אין בה כדי ליתן לכל אחד כך, אין חולקים. תַּנְיָא נַמִּי הָכִי – שנינו בברייתא כמו שאמר רבי יוחנן, אֵין חוֹלְקִים אֶת הֶחָצֵר עַד שֶׁיְּהֵא בָּהּ שְׁמוֹנָה אַמּוֹת לְזֶה וּשְׁמוֹנָה אַמּוֹת לָזֶה. ויש להקשות, וְהָא אֲנַן תְּנַן – הרי במשנתינו שנינו שאף אם יש בה רק אַרְבַּע אַמּוֹת לְזֶה וְאַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה חולקים. אֶלָּא שְׁמַע מִינָּהּ כִּדְרַבִּי אַסִּי, שמלבד ארבע אמות שבחצר נוטל עוד ארבע אמות לפתחים. מסיקה הגמרא, שְׁמַע מִינָּהּ – אכן יש להוכיח כך. וְאֵיפָא דְּרַמֵּי לְהוּ מֵירְמָא – יש שהקשו שתירוצה בין המשנה לברייתא, שהרי תְּנַן במשנתינו, אֵין חוֹלְקִין אֶת הֶחָצֵר עַד שֶׁיְּהֵא בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת לְזֶה וְאַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה, וְהָתַנְיָא – ואילו בברייתא שנינו שאין חולקים את החצר עד שיהא בה שְׁמוֹנָה אַמּוֹת לְזֶה וּשְׁמוֹנָה אַמּוֹת לָזֶה. וכדי ליישב את הסתירה אָמַר רַבִּי אַסִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁאָמְרוּ במשנה הן חוץ מִשֶּׁל פָּתָחִים, אבל הברייתא מונה אף את ארבע אמות שבפתחים.

הגמרא דנה כיצד נקבעים זכויותיו של כל שותף בחצר: אָמַר רַב הוּנָא, חָצֵר מִתְחַלֶּקֶת לשותפים לְפִי פָּתְחֵיהֶן – פתחי הבתים הפתוחים לה, וכל אחד נוטל בה חלק לפי מספר הפתחים שיש לו כלפיה. וְרַב חִסְדָּא אָמַר, נוֹתְנִין לכל אחד אַרְבַּע אַמּוֹת לְכָל פֶּתַח וּפֶתַח שיש לו כלפיה, וְהַשְּׁאָר – יתר החצר חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה. תַּנְיָא כְּוָותֵיהּ – שנינו בברייתא כדבריו דְּרַב חִסְדָּא, פְּתָחִים שֶׁבֶּחָצֵר יֵשׁ לָהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת. הָיָה לְבֵית זֶה פֶּתַח אֶחָד וְלִבְית זֶה שְׁנֵי פְּתָחִים, זֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּתַח אֶחָד נוֹטֵל אַרְבַּע אַמּוֹת, וְזֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְּתָחִים נוֹטֵל שְׁמוֹנָה אַמּוֹת, וְהַשְּׁאָר חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה. הָיָה לָזֶה שְׁנֵי פְּתָחִים, וְלָזֶה שְׁלֹשָׁה – לאחד מהם, פֶּתַח רָחָב שְׁמוֹנָה אַמּוֹת, נוֹטֵל שְׁמוֹנָה אַמּוֹת כְּנֶגֶד רוחב הַפֶּתַח, וְעוֹד אַרְבַּע אַמּוֹת בֶּחָצֵר. הגמרא תמהה על הדין האחרון שבברייתא: אַרְבַּע אַמּוֹת בֶּחָצֵר מַאי עֲבִידְתַּיְיהוּ – למה נצרכים. כלומר, מדוע זה שיש לו פתח רחב שמונה אמות נוטל ארבע אמות נוספים בחצר. משיבה הגמרא: אָמַר אַבָּיֵי, הָכִי קָאָמַר, נוֹטֵל שְׁמוֹנָה אַמּוֹת בְּאוֹרֶךְ הֶחָצֵר על פני רוחב הפתח, וְאַרְבַּע אַמּוֹת בְּרוֹחַב הֶחָצֵר, דהיינו שמונה אמות על ארבע אמות.

הגמרא עוברת לדון בשותפים שאחד מהם נוטל חפירה בקרקע, היכן הוא נוטל את הארבע אמות לפתחו: אָמַר אַמֵּימַר, חַאי פָּרָא דְּסוּפְלֵי – חפירה בחצר ובה גרעיני תמרים למאכל בהמה, יֵשׁ לוֹ – לבעליה אַרְבַּע אַמּוֹת בחצר לְכָל רוּחַ וְרוּחַ סביבות החפירה, כדי שיוכל לזרוק דרכם את הגרעינים. וְלֹא אָמְרָן שהוא נוטל ארבע אמות בכל רוח, אֶלָּא דְּלֹא מְיַיחֵד לֵיהּ פֻּתְחָא – כאשר אינו מייחד פתח מביתו לאותה חפירה, אלא יוצא אל החצר וממנה פונה לחפירה, לפיכך נותנים לו אפשרות להשתמש בה מכל רוח,

אֲבָל מְיַיחֵד לֵיהּ פִּיתְחָא מביתו, ומשם משליך ונוטל את הגרעינים, אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁלְּפָנַי שֶׁפָּתְחוֹ – פתח ביתו.

דין אכסדרה לענין נטילת ארבע אמות: אָמַר רַב הוּנָא, אַכְסַדְרָה – רחבה מקורה ללא מחיצות, אֵין לָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת בחצר לפתחה. שהרי טַעֲמָא שכל פתח נוטל ארבע אמות מַאי, מִשּׁוּם פֵּירוּשׁ מַשָּׂאוֹ שאינו יכול לפרקו בתוך הבית שמא ישברו הכלים שבו. אבל הָכָא – באכסדרה, שאין בה כלים [כי אינם נשמרים שם], אֶפְשָׁר דְּעַיֵּיל לְגַוַּאי וּמְפָרֵק – יכול להיכנס לתוכה ולפרק, לפיכך אינו נוטל בחצר.

מָתִיב רַב שֵׁשֶׁת, שנינו בברייתא, אֶחָד שַׁעֲרֵי בָּתִּים וְאֶחָד שַׁעֲרֵי אַכְסַדְרָאוֹת, יֵשׁ לָהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת. מתרצת הגמרא, כִּי תַּנְיָא הַהִיא – הברייתא ההיא עוסקת בְּאַכְסַדְרָה דְּבֵי רַב – של התלמידים, שבה ארבע דפנות [הבנויות מחלונות לצורך אויר], ומכיון שכך מניחים בה כלים ואי אפשר לפרוק בתוכה משא. אך הגמרא תמהה, וכי צריך לומר שיש לְאַכְסַדְרָה דְּבֵי רַב ארבע אמות, הן פְּשִׁיטָא הוא, שהרי אִידְּרִינְהוּ מְעַלְיָא הוּא – חדר גמור הוא. אֶלָּא, מתרצת הגמרא, מדובר בברייתא בְּאַכְסַדְרָה רוּמְיֵיתָא, שאין דופנותיה מגיעות לתקרה, והרי היא כבית שנוטל ארבע אמות.

אופנים נוספים שנוטל ארבע אמות בחצר: תָּנוּ רַבָּנָן בֵּית שַׁעַר – בית קטן לפני פתח הבית, או אַכְסַדְרָה, וּמִרְפֶּסֶת – פרוזדור לפני הבתים שבעליה ועולים אליו בסולם, יֵשׁ לָהֶן אַרְבַּע אַמּוֹת. אך אם חָיוּ חֲמִשָּׁה בָּתִּים פְּתוּחִין לְמִרְפֶּסֶת, אֵין לָהֶן – לכולם יחד, אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת בִּלְבָד למרגלות הסולם, ששם הוא פתחם בחצר.

הגמרא מבררת אופנים מסוימים אם נוטל ארבע אמות: בָּעָא מִינֵּיהּ רַבִּי יוֹחָנָן מֵרַבִּי נַאי, לוּל שֶׁל תַּרְנְגוֹלִין, האם יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת לפתחו, אוֹ אֵין לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר לֵיהּ, טַעֲמָא מַאי – הרי מה הטעם שכל פתח נוטל ארבע אמות, מִשּׁוּם פֵּירוּשׁ מַשָּׂאוֹ. אם כן, הָכָא בלול של תרנגולים שאין פורקים בו משא, מַטְפֵּם התרנגול על כתליו וְעוֹלֶה לתוך הלול, וּמַטְפֵּם וְיוֹרֵד, ואינו נוטל ארבע אמות.

בָּעָא מִינֵּיהּ רָבָא מֵרַב נַחְמָן, בַּיִת שֶׁחִצְיוֹ מְקוֹרֶה וְחִצְיוֹ אֵינוֹ מְקוֹרֶה, האם יֵשׁ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת כשאר בתים, אוֹ אֵין לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת כיון שיכול לפרוק משאו בצד שאינו מקורה. אָמַר לֵיהּ, אֵין לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת. ולֹא מַבָּעְיָא קִירְוֵי מִלְּגָיו – אין צריך לומר שאם החציו המקורה כלפי פנים, שבודאי אין לו ארבע אמות, כיון דְּאֶפְשָׁר דְּעַיֵּיל לְגַוַּאי וּמְפָרֵק – הוא יכול להכנס עם חמורו לפנים ולפרק משא בחלק הגלוי. אֶלָּא אֲפִילּוּ קִירְוֵי בְּלַפֵּי חוּץ – לצד החצר, גם אינו נוטל ארבע אמות, כיון שאף בזה אֶפְשָׁר דְּעַיֵּיל לְגַוַּאי – עד למקום שאינו מקורה וּמְפָרֵק משאו שם.

הגמרא עוברת לדון בזכויותיו וחובותיו של אדם בחצר ובמבוי: בָּעָא מִינֵּיהּ רַב הוּנָא מֵרַבִּי אַמִּי, אֶחָד מִבְּנֵי מָבוֹי שביתו בנוי בין שני מבואות, שֶׁפָּתַח לְהַחֲזִיר פְּתָחוֹ – לסתמו מכאן ולפתחו לְמָבוֹי אַחֵר הסמוך, האם בְּנֵי מָבוֹי [הסמוך] מְעַכְּבִין עָלָיו – יכולים למנוע, אוֹ אֵין מְעַכְּבִין עָלָיו. אָמַר לֵיהּ, בְּנֵי מָבוֹי מְעַכְּבִין עָלָיו, מפני שהוא גורם להם צפיפות במבוי.

עוד שאל רב הונא את רבי אמי: אַכְסַנְיָא – חיל המלך, שמוטל על בני העיר לפרנסם כשהם עוברים בתוכה, האם לְפִי מספר בְּנֵי אָדָם הדרים בכל בית מִתְחַלֶּקֶת חובה זו, אוֹ לְפִי פְּתָחִים – פתחי הבתים היא מִתְחַלֶּקֶת, ואפילו דרים בו כמה בני אדם אינם חייבים אלא כאיש אחד. אָמַר לֵיהּ, לְפִי בְּנֵי אָדָם מִתְחַלֶּקֶת.

תַּנְיָא נָמֵי הָכִי – כך גם שנינו בברייתא, זֶבֶל שֶׁפָּחֲצֵר שהשליכוהו דיירי החצר, מִתְחַלֶּקֶת ביניהם לזיבול השדות לְפִי מספר הַפָּתָחִים שיש לכל אחד. אולם הָאַכְסַנְיָא, מתחלקת לְפִי בְּנֵי אָדָם.

דין נוסף בענין זכותו של אדם במבוי: אָמַר רַב הוּנָא, אֶחָד מִבְּנֵי מָבוֹי שֶׁפִּקֵּשׁ [–שרצה] לִסְתּוֹם בְּנֶגֶד פְּתָחוֹ – להקיף מחיצה סביבות הארבע אמות שיש לו במבוי מול פתחו, בְּנֵי מָבוֹי מְעַכְּבִין עָלָיו, כיון שֶׁמַּרְבֶּה עֲלֵיהֶן אֶת הַדֶּרֶךְ – מאריך את דרכם, שהרוצה ללכת מראש המבוי לסופו צריך להקיף מסביב למחיצה.

הגמרא מקשה על רב הונא: מֵיתִיבִי, שנינו בברייתא, חָמֵשׁ חֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת לְמָבוֹי שאינו מפולש [הסתום בצידו השני] לאורכו זו לצד זו, כּוּלָּן – כל בעלי החצרות מְשַׁתַּמְּשׁוֹת במבוי עַם [–מול] החצר הַחִיצוֹנָה הסמוכה לרשות הרבים, באופן שאינו מעבב את הדרך. שכיון שיש להם שם זכות מעבר לרשות הרבים, יש להם גם זכות שימוש. וְאולם החצר הַחִיצוֹנָה, מְשַׁתַּמֶּשֶׁת רק לְעַצְמָהּ – מול חצירה, אך לא בשאר המבוי כיון שגם זכות מעבר אין לה שם. וְהַשְּׁאָר – שאר החצרות, מלבד שימושן במבוי מול חצירן מְשַׁתַּמְּשׁוֹת גם עִם הַשְּׁנִיָּה. וְהחצר הַשְּׁנִיָּה, מְשַׁתַּמֶּשֶׁת לְעַצְמָהּ וּמְשַׁתַּמֶּשֶׁת עִם הַחִיצוֹנָה, אך אינה משתמשת מול שאר החצרות הפנימיות. נִמְצְאוּ החצר הַפְּנִימִית, מְשַׁתַּמֶּשֶׁת לְעַצְמָהּ וּמְשַׁתַּמֶּשֶׁת עִם כָּל אַחַת וְאַחַת. כלומר, מלבד זכותה להשתמש מול חצרות כולן, עוד היא מותרת לבדה להשתמש מול חצירה. וקשה על רב הונא, שלדעתו יש לכולם זכות שימוש בכל המבוי, ואפילו החיצוניים מעכבים את הפנימיים שלא לסתום במבוי כנגדם.

מתרצת הגמרא: תַּנָּאֵי הִיא – תנאים נחלקו בדין זה, ורב הונא סובר כתנא אחר. דְּתַנְיָא, אֶחָד מִבְּנֵי מָבוֹי שֶׁבִּקֵּשׁ לְהַחֲזִיר פְּתָחוֹ לְמָבוֹי אַחֵר, בְּנֵי מָבוֹי מְעַכְּבִין עָלָיו, כדי שלא יגרום להם צפיפות. אך אם הָיָה לו פתח אלא שהוא סָתוּם, וּבִקֵּשׁ לשוב לִפְתּוֹחוֹ, אֵין בְּנֵי מָבוֹי מְעַכְּבִין עָלָיו, דִּבְרֵי רַבִּי. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר, חָמֵשׁ חֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת לְמָבוֹי כּוּלָּן מְשַׁתַּמְּשׁוֹת בְּכָל הַמָּבוֹי זוֹ עִם זוֹ. מבררת הגמרא, חֲצֵרוֹת מַאן דְּכַר שִׁמְעוֹנִי – היכן הוזכר בדברי רבי דין חמש חצרות, שנחלק רבי שמעון בן אלעזר עליו. משיבה הגמרא, חַסּוּרֵי מְחַסְּרָא וְהָכִי קָתָנֵי – חסרה היא הברייתא וכך יש להוסיף בה בדברי רבי, וְכֵן חָמֵשׁ חֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת לְמָבוֹי, כּוּלָּן מְשַׁתַּמְּשׁוֹת עִם [–מול] הַחִיצוֹנָה, וְהַחִיצוֹנָה מְשַׁתַּמֶּשֶׁת רק לְעַצְמָהּ וְכוּ', דִּבְרֵי רַבִּי. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר חולק וְאוֹמֵר, חָמֵשׁ חֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת לְמָבוֹי, כּוּלָּן – אפילו החיצונה, מְשַׁתַּמְּשׁוֹת בְּכָל הַמָּבוֹי. ומכיון שיש לכולן זכות שימוש בכולו, יכולות הן אף למנוע את הפנימית מלסתום בנגדה, וכדברי רב הונא.

אָמַר מַר – הובא לעיל בברייתא, הָיָה סָתוּם וּבִקֵּשׁ לִפְתּוֹחוֹ, אֵין בְּנֵי מָבוֹי מְעַכְּבִין עָלָיו. אָמַר רָבָא, לֹא שָׁנוּ אֶלָּא שֶׁכשנסתם פתחו לֹא פָּרַץ אֶת פַּצְיָמָיו – לא סתר את המזוזות המשקוף ומפתן הדלת, ובכך גילה שאינו מוותר אלא כוונתו לפתחו לאחר זמן. אֲבָל אם כשנסתם הפתח הוא פָּרַץ אֶת פַּצְיָמָיו, נחשב כוויתור וּבְנֵי מָבוֹי מְעַכְּבִין עָלָיו.

אָמַר לֵיהּ אַבָּיֵי לְרָבָא, תַּנְיָא דְּמַסַּיֵּיעַ לָךְ – שנינו בברייתא ראיה לדבריך,

---

אגרות קודש

[י"א שבט תשכ"ב]

... לכתבו האם (בענין השיחות וההרצאות בעניני חב"ד) יתרכז ויתמיד במקום א', או שבכל פעם במק"א - לדעתי, אף שהעיקר להדליק הנרות (נר ה' נשמת אדם) **שבכאו"א** מבנ"י, ובאופן דבהעלותך (עיין לקו"ת ר"פ בהעלותך)

ולכן יש להרבות במספר המקומות שמבקר - ובפרט שלאחרי ההדלקה ראשונה בכמה פעמים ומקרים "השלהבת עולה מאליי"

בכ"ז כדאי שבב'-ג' מקומות יבקר ג"כ באופן מסודר.

להתהאוננות שרבות פעמים אינו רואה תוצאות (על אתר) - יעויין לקו"ת בהחילוק דזריעה ונטיעה.